

Program Rozwoju Gminy Rymanów 2016-2022

ZAŁĄCZNIK DO UCHWAŁY NR XVI/103/16

RADY GMINY RYMAŃ

Z DNIA 28.07.2016 r.

PROGRAM ROZWOJU GMINY RYMAŃ NA LATA 2016-2022

Spis treści

I.	Wstęp.....	3
1.	Mierniki Programu.....	5
2.	Komplementarność.....	6
3.	Finansowanie Programu i analiza możliwości.....	7
4.	Misja Gminy	9
II.	Sumaryczna diagnoza stanu Gminy Rymań. Problemy. Rozwiązania. Rekomendacje.....	10
1.	Demografia	10
2.	Rynek pracy	11
3.	Bezpieczeństwo	11
4.	Edukacja	12
5.	Infrastruktura komunikacyjna	16
6.	Gospodarka środowiskowa	18
7.	Wnioski ogólne dla diagnozowanych obszarów tematycznych	19
III.	Cele strategiczne Gminy Rymań na lata 2016-2020 i wizja Gminy w 2022	21
IV.	Analiza S.W.O.T.	24
V.	System monitorowania i aktualizacji Programu.....	27
VI.	Źródła.....	30
VIII.	Zestawienie zadań do planu finansowego	32

I. Wstęp

Główne kierunki rozwoju Gminy ujęte w niniejszym Programie zostały wypracowane we współpracy z pracownikami Urzędu Gminy Rymań. Na kształcie Programu zaważyły przede wszystkim uwarunkowania wynikające z perspektywy finansowej Unii Europejskiej 2014-2020, która w sposób zasadniczy determinuje realizację poszczególnych obszarów rozwojowych Gminy Rymań oraz **Ustawa z 24 stycznia 2014 roku o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz innych ustaw, która weszła w życie 8 kwietnia 2014 wskazująca, iż to właśnie Program Rozwoju Gminy jest obowiązującą instytucją prawną samorządu terytorialnego w zakresie prowadzenia polityki lokalnej w szeroko rozumianym kontekście pozyskiwania środków z Unii Europejskiej na lata 2014-2020.**

Przyjęta w 2013 roku nowa perspektywa finansowa UE 2014-2020 jest bardzo korzystna dla Polski. Wynika z niej, że nasz kraj otrzyma 72,9 mld euro na realizację polityki spójności. Równie niewątpliwe jest jednak to, że to jest ostatni okres tak szczodrego finansowania przedsięwzięć rozwojowych w Polsce ze źródeł wspólnotowych. Dodatkowe elementy uzasadnienia przyjętych rozstrzygnięć strategicznych:

1. Program jest w większym stopniu aktem samorządowym, podejmowanym przez lokalnych samorządowców, niż opracowaniem technicznym sporządzonym przez specjalistów zewnętrznych.
2. Przyjęte cele strategiczne i mierniki ich realizacji mają większe znaczenie od przyjętych pułapów strategicznych i wstępnie sformułowanych inicjatyw strategicznych, gdyż te ostatnie najprędzej mogą wymagać modyfikacji w świetle pojawiających się nowych uwarunkowań. Nowe sposoby i zmiana tempa realizacji Programu nie podważają jej ciągłości tak długo, jak pozostają w mocy jej cele strategiczne oraz definicje mierników ich realizacji.
3. Otoczenie strategiczne wyraźnie wskazuje na konieczność sięgania po rozwiązania innowacyjne oraz preferencję dla rozwiązań

Program Rozwoju Gminy Rymań 2016-2022

zintegrowanych i całościowych nad działaniami rozproszonymi i jednostkowymi. Udział naszego kraju w gospodarce globalnej niesie wiele nowych możliwości ale i zagrożeń. Hasło: myśl globalnie i działaj lokalnie nabiera nowego znaczenia, i ze sloganu aktywistów ochrony środowiska przekształca się stopniowo w wymóg i drogowskaz dla władz samorządowych.

4. Brak jasnych zasad finansowania istotnych projektów inwestycyjnych z funduszy strukturalnych po roku 2022, może dotknąć gminę w istotny sposób, i nakazuje bardzo przemyślane wykorzystanie możliwości stwarzanych przez perspektywę finansową UE 2016-2020, oraz nabycie doświadczeń, które pozwolą kontynuować działania rozwojowe po jej zakończeniu.

Podstawą metodologiczną dla sformułowania niniejszego dokumentu Programu Rozwoju Gminy Rymań na lata 2016-2022 jest metoda tzw. metaanalizy pozwalająca na uchwycenie danych wynikających nie tylko ze statystyki, ale również innych danych źródłowych (np. opracowania o charakterze społecznym oraz gospodarczym).

Istotą tego narzędzia, w konsekwencji, jest tworzenie zrównoważonego Programu Rozwoju i zarządzanie nim. Aspekt zrównoważenia wiąże się z tym, że oprócz wymiaru bezpośrednio mierzalnego (np. finansowego) obejmuje także wymiary nie posiadające z góry podanych miar i sposobów oceny, które mogą zostać wypracowane lokalnie, z uwzględnieniem specyfiki samorządu terytorialnego.

Podjęcie takie podkreśla, że mierniki finansowe i pozafinansowe muszą stać się częścią systemu informacji dla pracowników na wszystkich szczeblach organizacji samorządowej. Cele strategiczne oraz mierniki są tutaj czymś więcej niż doraźnie zebranymi finansowymi i pozafinansowymi wskaźnikami rezultatów. Mierniki strategiczne pozwalają na zapewnienie równowagi pomiędzy uzyskiwaniem bezpośrednich wyników, a budowaniem przyszłych wyników. Metoda ta reprezentuje ponadto równowagę pomiędzy obiektywnymi, łatwo policzalnymi miernikami wyników, a subiektywnymi, opartymi na ocenach pozaliczbowych, miernikami napędzającymi przyszłe rezultaty.

1. Mierniki Programu

Tabela mierników Programu Rozwoju Gminy Rymań na lata 2016-2022

Lp.	nazwa grupy priorytetowej	nazwa miernika rezultatu finansowego	nazwa miernika rezultatu ilościowego	nazwa miernika rezultatu społecznego
1.	rozwój komunikacyjny <i>(w tym transport publiczny)</i>	wielkość nakładów finansowych n+1 i nn.	ilość wybudowanych, przebudowanych oraz zmodernizowanych obiektów	poprawa warunków bezpieczeństwa, estetyki oraz skrócony czas dojazdu do pracy, szkoły, ilość przejazdów w ramach transportu publicznego, etc.
2.	rozwój środowiskowy	wielkość nakładów finansowych n+1 i nn.	ilość przyłączy, ilość wybudowanych, przebudowanych obiektów środowiskowych	poprawa środowiska naturalnego, poprawa poziomu zdrowia mieszkańców.
3.	rewitalizacja i rozwój społeczny	wielkość nakładów finansowych n+1 i nn.	ilość osób zaangażowanych w realizację projektów, ilość projektów, marginalizacja negatywnych	wzrost poczucia bezpieczeństwa socjalnego, utrwalenie więzi społecznych.

Program Rozwoju Gminy Rymań 2016-2022

			zjawisk społecznych.	
--	--	--	----------------------	--

Wyjaśnienie: „n” to pierwszy rok w rozpoczęciu realizacji „+1” – pierwszy rok po rozpoczęciu realizacji, „nn” – następne lata realizacji.

Aby wspierać regiony i państwa członkowskie do lepszego zdefiniowania programów badawczych i innowacyjnych Komisja uruchomiła specjalną platformę pn. "smart specialisation platform" (Strategie inteligentnej specjalizacji). To kolejny krok na drodze do osiągnięcia celów określonych przez państwa członkowskie w dziedzinie badań i innowacji w ramach Programu Europa 2020.

Na podstawie „smart specialisation strategies” każdy region musi określić swoje najlepsze aktywa i potencjał i skoncentrować swoje wysiłki i zasoby na ograniczonej liczbie priorytetów, gdzie można naprawdę rozwijać doskonałości i konkurencyjności w globalnej gospodarce. Strategie inteligentnej specjalizacji w obecnej (2014-2020) polityce spójności (wkład do Programu Europa 2020 na rzecz zatrudnienia i rozwoju) są podstawą do otrzymania znacznie większych środków na inwestycje w nowej perspektywie UE 2014-2020.

2. Komplementarność

Program Rozwoju Gminy Rymań jest komplementarny i wynikowy w stosunku do następujących dokumentów o charakterze wyższego rzędu, takich jak:

- 1) Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020,
- 2) Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego,
- 3) Program Ochrony Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2012-2015,
- 4) Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Rymań.

3. Finansowanie Programu i analiza możliwości

Program Rozwoju Gminy Rymań finansowany winien być z następujących źródeł:

1. Regionalny Program Operacyjny Zachodniopomorskie 2020,
2. Programy Operacyjne na poziomie krajowym,
3. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Oś 4 Leader,
4. Inne (kredyty preferencyjne, środki funduszy krajowych oraz wspólnotowych).

Suma wydatków z budżetu gminy Rymań wyniosła w 2014 roku 17,6 mln zł, co daje 4,3 tys. zł w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Oznacza to wzrost wydatków o 5.6% w porównaniu do roku 2013. Największa część budżetu gminy Rymań - 28.5% została przeznaczona na Dział 801 - Oświata i wychowanie. Dużą część wydatków z budżetu przeznaczona została na Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska (17.2%) oraz na Dział 852 - Pomoc społeczna (15.9%). Wydatki inwestycyjne stanowiły 2,4 mln zł, czyli 13,7% wydatków ogółem.

Suma dochodów do budżetu gminy Rymań wyniosła w 2014 roku 15,7 mln zł, co daje 3,9 tys. zł w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Oznacza to spadek dochodów o 12.2% w porównaniu do roku 2013. Największa część dochodów wygenerował Dział 756 - Dochody od osób prawnych, fizycznych i od innych jednostek (36.9%). Duża część wpływów pochodzi z Działu 758 - Różne rozliczenia (25.5%) oraz z Działu 852 - Pomoc społeczna (11.9%). W budżecie gminy Rymań wpływy z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych wynosiły 306 zł na mieszkańca (7,9%), natomiast dochód z tytułu podatków dochodowych od osób prawnych wynosił 17,0 zł na mieszkańca (0,4%).

Budżet Gminy Rymań powinien mieć charakter zadaniowy, komplementarny i uzupełniający w stosunku do zewnętrznych źródeł finansowania, co oznacza, iż zasadniczym źródłem finansowania działań rozwojowych mają być środki zewnętrzne, w tym głównie środki z Unii Europejskiej, a zasadniczy budżet Gminy winien współfinansować wkład własny. Powyższe wskazanie wpisuje się w Wieloletnią Prognozę Finansową Gminy Rymań, która wskazuje, iż środki na realizację zadań określonych w Programie Rozwoju Gminy pozwalają jedynie

Program Rozwoju Gminy Rymań 2016-2022

na współfinansowanie wkładu własnego przy dodatkowym założeniu zaliczkowego systemu płatności ze środków zewnętrznych (głównie Unii Europejskiej). Po analizie Wieloletniej Prognozy Finansowej uznać należy, iż współfinansowanie projektów inwestycyjnych może odbywać się w kolejnych latach na poziomie 1.000.000,00 PLN, co stanowić winno 15% wkładu własnego. Przy takim założeniu inwestycje wskazane w przedmiotowym Programie są realne do zrealizowania w założonej perspektywie roku 2022.

Należy również zaznaczyć, iż wskazany powyżej model współfinansowania przy udziale środków Unii Europejskiej w niektórych przypadkach (np. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich lub inwestycje środowiskowe, w których generowany jest dochód, gdzie podstawą wyliczenia sumy dofinansowania jest tzw. metoda luki finansowej) wskazane powyżej modelowe finansowanie jest inne. W takich przypadkach każdorazowo należy dokonać oceny możliwości zaangażowania finansowego Gminy Rymań w stosunku do realności pozyskania finansowania.

4. Misja Gminy

**Misja wspólnoty samorządowej Gminy Rymań to:
wspólnota pomysłów - wspólna Gmina**

Wizja strategiczna

*Gmina Rymań stanowi dobre
miejsce do pracy i życia.
Pozwala na to jej
zagospodarowanie,
wykorzystujące niezwykle
walory przyrodnicze
i położenie. Gmina Rymań
to wspólnota historii,
teraźniejszości i przyszłości*

II. Sumaryczna diagnoza stanu Gminy Rymań. Problemy. Rozwiązania. Rekomendacje

1. Demografia

Gmina Rymań to gmina wiejska. Należy do województwa zachodniopomorskiego, powiatu kołobrzeskiego. Gmina Rymań ma 4 145 mieszkańców, czyli zamieszkuje ją 5,19% ludności powiatu. Gmina stanowi 20,2% powierzchni powiatu.

Gmina Rymań ma 4 145 mieszkańców, z czego 50,3% stanowią kobiety, a 49,7% mężczyźni. W latach 2002-2015 liczba mieszkańców zmalała o 2,6%. Średni wiek mieszkańców wynosi 37,7 lat i jest mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa zachodniopomorskiego oraz mniejszy od średniego wieku mieszkańców całej Polski.

Mieszkańcy gminy Rymań zawarli w 2014 roku 26 małżeństw, co odpowiada 6,4 małżeństwom na 1000 mieszkańców. Jest to znacznie więcej od wartości dla województwa zachodniopomorskiego oraz znacznie więcej od wartości dla Polski. W tym samym okresie odnotowano 2,0 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców.

28,7% mieszkańców gminy Rymań jest stanu wolnego, 52,8% żyje w małżeństwie, 7,5% mieszkańców jest po rozwodzie, a 8,5% to wdowy/wdowcy.

Gmina Rymań ma dodatni przyrost naturalny wynoszący 6. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu 1,5 na 1000 mieszkańców gminy Rymań. W 2014 roku urodziło się 40 dzieci, w tym 57,5% dziewczynek i 42,5% chłopców. Średnia waga noworodków to 3 367 gramów. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,87 i jest mniejszy od średniej dla województwa oraz znacznie mniejszy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju.

W 2013 roku 36,3% zgonów w gminie Rymań spowodowanych było chorobami układu krążenia, przyczyną 29,6% zgonów w gminie Rymań były nowotwory, a 4,5% zgonów spowodowanych było chorobami układu oddechowego.

Program Rozwoju Gminy Rymań 2016-2022

Na 1000 ludności gminy Rymań przypada 8.34 zgonów. Jest to znacznie mniej od wartości średniej dla województwa zachodniopomorskiego oraz znacznie mniej od wartości średniej dla kraju.

W 2014 roku zarejestrowano 28 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 48 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla gminy Rymań -20. W tym samym roku 0 osób zameldowało się z zagranicy oraz zarejestrowano 5 wymeldowań za granicę - daje to saldo migracji zagranicznych wynoszące -5.

65,6% mieszkańców gminy Rymań jest w wieku produkcyjnym, 19,4% w wieku przedprodukcyjnym, a 15,0% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

2. Rynek pracy

Bezrobocie w gminie Rymań wynosiło w 2014 roku 16,3% (18,3% wśród kobiet i 14,6% wśród mężczyzn). Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gminie Rymań wynosi 3 311,54 PLN, co odpowiada 82.70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce.

Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Rymań 209 osób wyjeżdża do pracy do innych gmin, a 60 pracujących przyjeżdża do pracy spoza gminy - tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi -149.

11,0% aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Rymań pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 22,7% w przemyśle i budownictwie, a 30,3% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz 2,5% pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości).

3. Bezpieczeństwo

W Gminie jako jednostka samorządu terytorialnego działa Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, który realizuje zadania własne i zlecone w zakresie pomocy społecznej. W gminie działa Ochotnicza Straż Pożarna włączone są do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Wszystkie OSP wyposażone są w samochody

Program Rozwoju Gminy Rymań 2016-2022

i podstawowy sprzęt ratowniczy i gaśniczy jak i sprzęt do usuwania skutków klęsk żywiołowych i ratownictwa drogowego.

Przestępstwa ogółem (oszacowanie)

129

Przestępstwa o charakterze kryminalnym (oszacowanie)

81

Przestępstwa o charakterze gospodarczym (oszacowanie)

21

Przestępstwa drogowe (oszacowanie)

10

Przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu (oszacowanie)

2

Przestępstwa przeciwko mieniu (oszacowanie)

77

31,66

4. Edukacja

W ramach przedmiotowego opracowania dokonano diagnozy stanu oraz wskazano na podstawowe problemy i ich rozwiązania. W przedmiotowym obszarze odnotowano problem migracji osób młodych, szczególnie tych zdolnych, do dużych miast i zagranicę (jest to element szerszego problemu o charakterze ogólnopolskim). Problem ubytku młodych ludzi i powolnego starzenia społeczeństwa uwypukla się podczas analizy piramidy wieku, jak i również w analizach porównawczych struktury ekonomicznej ludności. Piramida wieku dla gminy w chwili obecnej nie pozwala na jednoznaczne zakwalifikowanie jej, do jednego z podstawowych 3 typów populacji: progresywnej, zastojowej bądź regresywnej, jednak jej kształt wraz z podstawą najbardziej przypomina tę ostatnią. Wyraźnie zauważalne są występujące w Polsce wyże demograficzne w latach 1955-1960 oraz 1980-1990. Osoby z pierwszego wyżu demograficznego (50-59 lat) wyszły już z wieku rozrodczego i w najbliższych 10 latach całkiem dużą liczbą zasilą również grono osób w wieku poprodukcyjnym. Niepokojące jest także, iż pomimo kilkuletniego już

Program Rozwoju Gminy Rymań 2016-2022

przebywania osób z drugiego wyżu w wieku rozrodczym (20-30) wciąż niezauważalne jest echo tego wyżu i liczba urodzeń nie wzrasta, co powoduje zwężanie piramidy wieku, pomimo korzystnego stosunku osób w wieku rozrodczym. Przy wzrastającej liczbie osób w wieku poprodukcyjnym oraz silnej migracji osób młodych istnieje zagrożenie znacznego starzenia się społeczeństwa w okresie najbliższych 15 lat.

Niesprzyjający jest również fakt, że już w chwili obecnej obszar gminy posiada niekorzystną strukturę ekonomiczną ludności, która charakteryzuje się zarówno najmniejszym odsetkiem ludności w wieku przedprodukcyjnym, jak i największym w wieku poprodukcyjnym. także z wysoką średnią arytmetyczną wieku.

Mieszkańcy gminy stanowią społeczność wykształconą relatywnie słabo. Według danych z aktualnego Narodowego Spisu Powszechnego, zaledwie 10% osób posiadało wykształcenie wyższe. Około 1/3 mieszkańców to osoby z wykształceniem podstawowym.

1 109 mieszkańców gminy Rymań jest w wieku potencjalnej nauki (3-24 lata) (w tym 543 kobiet oraz 566 mężczyzn). Według Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku 16,6% ludności posiada wykształcenie wyższe, 2,9% wykształcenie policealne, 11,3% średnie ogólnokształcące, a 20,6% średnie zawodowe. Wykształceniem zasadniczym zawodowym legitymuje się 23,1% mieszkańców gminy Rymań, gimnazjalnym 5,2%, natomiast 19,0% podstawowym ukończonym. 1,4% mieszkańców zakończyło edukację przed ukończeniem szkoły podstawowej.

W porównaniu do całego województwa zachodniopomorskiego mieszkańcy gminy Rymań mają analogiczny poziom wykształcenia. Wśród kobiet mieszkających w gminie Rymań największy odsetek ma wykształcenie podstawowe ukończone (21,1%) oraz średnie zawodowe (20,1%). Mężczyźni najczęściej mają wykształcenie zasadnicze zawodowe (30,1%) oraz średnie zawodowe (21,1%).

15,6% mieszkańców gminy Rymań w wieku potencjalnej nauki (3-24 lata) zalicza się do przedziału 3-6 lat - wychowanie przedszkolne (173 osoby- w tym 84 dziewczynki i 89 chłopców). Gmina posiada 99 miejsc przedszkolnych. Na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego przypada 1,75 dzieci w wieku przedszkolnym.

Program Rozwoju Gminy Rymań 2016-2022

W grupie wiekowej 3-24 lata na poziomie podstawowym (7-12 lat) kształcą się 21,0% ludności (21,0% wśród dziewczynek i 21,0% wśród chłopców). Na 1 oddział w szkołach podstawowych przypada 16 uczniów. Współczynnik skolaryzacji brutto (Stosunek wszystkich osób uczących się w szkołach podstawowych do osób w wieku 7-12 lat) wynosi 85,55.

Wśród mieszkańców w wieku potencjalnej nauki 14,1% zalicza się do przedziału 13-15 lat - kształcenie na poziomie gimnazjalnym (13,6% wśród dziewczyn i 14,5% wśród chłopaków). Na 1 oddział w szkołach gimnazjalnych przypada 24 uczniów. Współczynnik skolaryzacji brutto (Stosunek wszystkich osób uczących się w szkołach gimnazjalnych do osób w wieku 13-15 lat) wynosi 90,45.

W grupie wiekowej 3-24 lata na poziomie ponadgimnazjalnym (16-18 lat) kształcą się 18,8% mieszkańców (19,7% wśród dziewczyn i 18,0% wśród chłopaków).

W przedziale wiekowym odpowiadającym edukacji w szkołach wyższych (19-24 lat) znajduje się 29,0% mieszkańców gminy Rymań w wieku potencjalnej nauki (27,8% kobiet i 30,1% mężczyzn).

Rolą samorządu gminnego jest zapewnienie dobrych warunków kształcenia uczniów oraz jak najwyższych standardów nauczania na poziomie przedszkolnym i szkolnym w zakresie szkół podstawowych i gimnazjalnych. Zadaniem władz lokalnych jest w szczególności utrzymanie obiektów i placówek oświatowych, zatrudnienie i monitoring pracy kadry dydaktycznej, organizacja zajęć edukacyjnych oraz wspieranie najwybitniejszych i najzdolniejszych uczniów. Samorządy finansują oświatę z dwóch źródeł: subwencji oświatowej, która najczęściej pokrywa zaledwie część wydatków związanych z edukacją, oraz dochodów własnych. Wydatki na oświatę i wychowanie stanowią średnio 30-40% budżetu gmin. Sytuacja taka skłania samorządy do stawiania szkole realistycznych wymagań dotyczących poziomu nauczania, który ma wpływ na konkurencyjność gmin.

Dobrej jakości edukacja jest jednym z aspektów przyciągających nowych mieszkańców (głównie młodych ludzi z dziećmi), z drugiej strony chroni przed rezygnacją rodziców z posyłania dzieci do szkoły na terenie ich miejsca zamieszkania.

Wsparcie edukacji jest inwestycją gmin we własnych mieszkańców. Edukacja i wychowanie przedszkolne są przy tym nieodłącznie związane z sytuacją demograficzną gminy. Trendy demograficzne obserwowane na terenie gminy

Program Rozwoju Gminy Rymań 2016-2022

sprawiają, że zmniejsza się liczba dzieci w wieku szkolnym, co powoduje wzrost jednostkowych kosztów utrzymania infrastruktury edukacyjnej.

Ponad połowa uczniów poszczególnych szkół na terenie Gminy jest z miejscowości znajdujących się poza miejscowością, w której zlokalizowana jest placówka, co wiąże się z koniecznością organizowania przez gminy transportu – ze względu na malejącą liczbę dzieci staje się to coraz bardziej kosztowne.

Problemy:

- Brak korelacji pomiędzy edukacją na poziomie podstawowym i gimnazjalnym z zapotrzebowaniem lokalnego rynku pracy i kierunkami kształcenia na poziomie ponadgimnazjalnym,
- Niewystarczająca infrastruktura rekreacyjno-sportowa,
- Nie do końca rozwiązane bariery architektoniczne w budynkach użyteczności publicznej
- Odływ młodych i wykształconych ludzi do większych ośrodków miejskich i za granicę,
- Utrudniony dostęp do edukacji,
- Wykluczenie społeczne na terenach byłych Państwowych Gospodarstw Rolnych.

Rozwiązanie:

Położenie gminy w administracyjnych granicach województwa rzutuje na jego powiązanie z problemami oraz wyzwaniem regionu. Kształcenie na poziomie, za który odpowiedzialny jest samorząd terytorialny musi odbywać się w pełnej korelacji z potencjałem i kierunkami rozwoju gminy, stąd jednym z rozwiązań i proponowanych przedsięwzięć jest lokalny program edukacyjny mający uświadamiać uczniów, czyli przyszłych pracowników branż turystycznych, co do wyjątkowości, specyfiki, potencjału oraz możliwości gminy.

Bariery rozwojowe gminy (m.in. niska innowacyjność przedsiębiorstw, ograniczona dostępność komunikacyjna, słaba dostępność infrastruktury cyfrowej, ubóstwo ekonomiczne mieszkańców gminy, niska jakość kształcenia) w znacznym stopniu determinują obecną sytuację społeczno-gospodarczą gminy.

Program Rozwoju Gminy Rymań 2016-2022

Przez obszar interwencji należy rozumieć grupę kategorii interwencji odpowiadającej odpowiedniej sferze funkcjonowania gminy.

Wymienione obszary interwencji pokrywają się z obszarami strategicznej interwencji, wymienionymi w aktualizacji Strategii Rozwoju Województwa z horyzontem czasowym do 2020 roku. Strategia jako najważniejszy dokument samorządu województwa, określa kierunki rozwoju regionalnego i wskazuje obszary szczególnej interwencji w wymiarze przestrzennym województwa.

W ramach konkretnych działań proponuje się realizację kompleksowego projektu w sferze podstawowych usług publicznych edukacyjnych polegającego na poprawie i rozbudowie placówek edukacyjnych (finansowanie: EFRR) oraz regionalnego programu edukacyjnego (EFS).

Rekomendacja:

Na etapie tworzenia finalnej wersji Programu należy implementować podejście zintegrowane w zakresie rozwiązywania poszczególnych problemów wynikających z diagnozy poprzez koordynację działań z innymi podmiotami samorządowymi, na poziomie poszczególnych gmin. Rekomenduje się również włączenie w każdy kompleksowo rozumiany projekt 20% komponentu realizującego zadania w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

5. Infrastruktura komunikacyjna

Sieć drogową charakteryzuje mała gęstość z uwagi na skupiony charakter osadnictwa i strukturę gospodarstw rolnych. Sieć dróg gminnych nie wymaga uzupełnienia ponieważ część dróg ponadlokalnych spełnia ich funkcje, zapewniając wewnętrzne powiązania.

Dużo bardziej utrudniony dostęp do komunikacji publicznej mają mieszkańcy pozostałych miejscowości zlokalizowanych na obszarach poza ośrodkami gminnymi. Problem ten dotyczy przede wszystkim osób starszych oraz nie posiadających własnych środków transportu. Dlatego też oprócz transportu dzieci do szkół, mieszkańcy Gminy mogą skorzystać z transportu publicznego.

Program Rozwoju Gminy Rymań 2016-2022

Ciągi komunikacyjne o charakterze niskoemisyjnym

Perspektywy rozwoju ścieżek rowerowych powinny uwzględnić fakt, że już wytyczone szlaki rowerowe oraz nowo planowane powinny być uzupełnieniem i rozwinięciem lokalnego układu drogowego. Przebieg i zakres dróg rowerowych został dostosowany do aktualnego i przyszłościowego układu komunikacyjnego Gminy. Przebieg szlaków rowerowych został zaprojektowany w celu:

- a. Zapewnienia mieszkańcom alternatywnych możliwości dojazdu do pracy i szkoły
- b. Zaprezentowania mieszkańcom gminy atrakcyjnych okolic oraz ciekawych miejsc do wypoczynku.

Problem dla infrastruktury komunikacyjnej:

Poprawa stanu dróg jest widoczna głównie na drogach krajowych i wojewódzkich, znacznie mniejsza w przypadku dróg powiatowych oraz gminnych. Stan dróg powiatowych jest niezadowolający. Podstawowymi mankamentami w 80% dróg są nienormatywne szerokości i nośności nawierzchni, zły stan techniczny poboczy, brak właściwego odwodnienia, miejsca zmniejszające sprawność i bezpieczeństwo ruchu (nienormatywne łuki powodujące ograniczoną widoczność na skrzyżowaniach - zbyt mały trójkąt widoczności).

Osobnym problemem, będącym w stosunku komplementarnym dla poprawy komunikacyjnej są ciągi pieszo-jezdne, których niewystarczająca ilość, brak synchronizacji oraz cech normatywnych w znaczącym stopniu uniemożliwiają właściwą komunikację o charakterze alternatywnym. Brak punktów stykowych, a tym samym łączności w tym zakresie stanowi istotną barierę w zakresie dojazdu do pracy, szkół oraz instytucji publicznych, jak również w stopniu znaczącym determinuje na relatywnie niższy poziom rozwoju przemysłu. Brak znaczących ciągów komunikacyjnych stanowiących alternatywę w komunikacji w przemieszczaniu się pomiędzy poszczególnymi obszarami gminy.

- a. Główna bariera: interwencja środków do granicy administracyjnej,
- b. Brak powiązań komunikacyjnych pomiędzy poszczególnymi obszarami,
- c. Brak wspólnej promocji w formie jednorodnego oznakowania.

Rozwiązanie

Interwencja w ramach Programu przynieść ma znaczącą jakościowo poprawę całościowego układu komunikacyjnego, zarówno w ujęciu wewnętrznym (dojazd do pracy, szkoły, instytucji publicznych) oraz zewnętrznym. Należy dodać, że gmina nie ma naturalnych walorów turystycznych. Funkcje turystyki i rekreacji mogą zostać rozwinięte w aspekcie korzystnego położenia w stosunku do zbiorników wodnych. Lasy na terenie gminy zajmują duże powierzchnie, głównie w północnej części gminy istniejące tereny leśne mogą zostać zaktywizowane turystycznie. Obecnie tereny leśne mają znaczenie lokalne, w szczególności dla wypoczynku weekendowego mieszkańców oraz zbieractwa runa leśnego.

Ciągi komunikacyjne o charakterze niskoemisyjnym mają przyczynić się do rozwoju aktywności, środowiska naturalnego i lokalnych społeczności, a przede wszystkim stworzyć niskoemisyjne korytarze komunikacyjne będące alternatywami dojazdowymi do miejsc pracy oraz szkół.

6. Gospodarka środowiskowa

Gmina Rymań jest jednorodna również pod względem gospodarki środowiskowej rozumianej jako uporządkowanie problemów sieci kanalizacyjnej i wodociągowej.

Zasoby naturalne w postaci wód podziemnych, cieków wodnych, wód gruntowych, jezior oraz rzek, które są ze sobą naturalnie powiązane powodują potrzebę koordynacji w zakresie planowania i zarządzania przedmiotową substancją.

Ze względu na wiele obszarów cennych przyrodniczo, jak i liczne wody powierzchniowe, dobry system kanalizacyjny i wodociągowy jest kluczowym zagadnieniem w temacie ich ochrony, gdyż zmniejsza on zagrożenie skażenia środowiska niebezpiecznymi substancjami.

Obszary Gminy, które z uwagi na wysoki stopień rozproszenia miejscowości oraz brak aglomeracji spełniających kryteria RLM stanowią element całościowego systemu problemowego, który opiera się na następujących punktach:

- znaczące rozproszenie miejscowości na terenie Gminy,

Program Rozwoju Gminy Rymań 2016-2022

- duże odległości pomiędzy miejscowościami eliminują je z rozwiązań sieciowych,
- niska wydolność istniejących rozwiązań technologicznych,
- niskie wartości RLM uniemożliwiające włączenie do sieci.

Rozwiązanie:

- przebudowa i dostosowanie istniejących sieci,
- budowa przydomowych oczyszczalni ścieków,
- budowa systemów alternatywnych źródeł energii,
- uporządkowanie poprzez koordynację działań sfery środowiskowej na terenie Gminy.

Aby zwiększyć wartość RLM Gmina przystąpiła i zrealizowała budowę sieci wodno-kanalizacyjnej w ramach programu „Zintegrowana gospodarka wodno-kanalizacyjna w Dorzeczu Parsęty”. Mimo tych działań pozostały jeszcze gospodarstwa do których dociągnięcie sieci jest nieopłacalne.

7. Wnioski ogólne dla diagnozowanych obszarów tematycznych

Gmina Rymań jest obszarem zintegrowanym geograficznie, problemowo oraz administracyjnie posiadającym określoną kopertę problemów, jak również historię wspólnych działań.

Proponowane obszary tematyczne do Programu Rozwoju w ramach przedmiotowej Diagnozy mają charakter wzajemnie skorelowany i wynikowy:

- a. poprawa, przebudowa i rozbudowa układów komunikacyjnych wpływa na drożność całościowo rozumianego układu przestrzennego w zakresie skrócenia czasu przejazdu, zapewnienia alternatywnych form dojazdu do szkół, instytucji publicznych oraz zakładów pracy. Działaniom tym towarzyszy dodatkowo funkcja rozwoju działań turystycznych będących jedną z głównych osi rozwoju gospodarczego gminy.
- b. uporządkowanie usług publicznych w zakresie edukacji to stworzenie bazy infrastrukturalnej wspomaganej przez rosnącą

Program Rozwoju Gminy Rymań 2016-2022

świadomość proekologiczną. Dodatkowo ten komponent będzie wspierany projektami o charakterze szkoleniowo-edukacyjnym,

- c. perspektywiczne uporządkowanie gospodarki środowiskowej rozumianej, jako wspólny problem wpływający bezpośrednio na gospodarkę turystyczną oraz jakość życia mieszkańców,
- d. całość przedstawianych problemów należy w ujęciu procesowym sprowadzić do szerokiego problemu rewitalizacji gminy.

III. Cele strategiczne Gminy Rymań na lata 2016-2020 i wizja Gminy w 2022

**Z uwagi na specyfikę Gminy Rymań przyjęto założenie,
iż optymalnym rozwiązaniem jest
ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ GMINY POPRZEZ
realizację celów strategicznych ogólnych i szczegółowych**

Obszar strategiczny	Cel ogólny	Cele szczegółowe	Źródła finansowania
rozwój infrastruktury technicznej (O 1 IT)	inwestycje w infrastrukturę techniczną	O1IT1 – inwestycje w infrastrukturę otoczenia gospodarczego, O1IT2 – tworzenie miejsc pracy, O1IT3 – poprawa układu komunikacyjnego Gminy oraz estetyzacja Gminy.	RPO 2020, PROW
rewitalizacja i rozwój społeczny (O2 IS)	inwestycje w kapitał ludzki	O2IS1 – wzmocnienie infrastruktury społecznej i edukacyjnej (remonty oraz wyposażenie), O2IS2 – podnoszenie stopy życiowej mieszkańców Gminy, O2IS3 – aktywne	RPO 2020, PROW

Program Rozwoju Gminy Rymań 2016-2022

		włączanie Gminy do procesów społecznych	
rozwój środowiskowy (O 4 Ś)	inwestycje w infrastrukturę środowiskową	O4Ś1 –prace nad termomodernizacją Gminy	RPO 2020, PROW

Tabela obszarów inwestycyjnych do 2022 roku

nazwa zadania	rezultaty działania	finansowanie
<i>stymulacja rozwoju gospodarczego</i>	<ul style="list-style-type: none">• zwiększone wpływy z podatków,• powstanie nowych obiektów gospodarczych• podwyższenie zamożności mieszkańców Gminy.	<ul style="list-style-type: none">• RPO 2020,• Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko,
<i>Stymulacja procesu rewitalizacji na terenie Gminy</i>	<ul style="list-style-type: none">• Poprawa i zakończenie procesu estetyzacji miejscowości Gminy (budowa, przebudowa oraz remont małej infrastruktury: wiaty, przystanie, chodniki, parkingi, itp.),• Budowa spójnego systemu promocji i oznakowania turystycznego,• Wzrost zamożności mieszkańców Gminy.	<ul style="list-style-type: none">• RPO 2020,• Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko,• PROW

Program Rozwoju Gminy Rymanów 2016-2022

<i>Wzmocnienie i poprawa zewnętrznego i wewnętrznego układu komunikacyjnego Gminy</i>	<ul style="list-style-type: none">• Budowa, przebudowa dróg lokalnych,• Budowa ciągów komunikacyjnych na terenie Gminy w postaci ścieżek rowerowych,• Poprawa bezpieczeństwa komunikacyjnego mieszkańców w tym realizacja zadań w ramach transportu publicznego,• Zwiększenie ilości turystów.	<ul style="list-style-type: none">• RPO 2020,• Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko,• PROW
<i>Obniżenie energetycznych kosztów funkcjonowania Gminy</i>	<ul style="list-style-type: none">• Wdrożenie programu niskiej emisji i redukcji kosztów energetycznych Gminy poprzez zastosowanie inteligentnych rozwiązań technologicznych,• Obniżone podatki lokalne.	<ul style="list-style-type: none">• RPO 2020,• Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko,

IV. Analiza S.W.O.T.

Dla Gminy Rymań przeprowadzono następującą analizę SWOT:

<i>Mocne strony</i>	<i>Słabe strony</i>
<ul style="list-style-type: none">• silna motywacja mieszkańców,• placówki usługowe,• realizacja od „0” kompleksowych inwestycji środowiskowych,• dobrze zdiagnozowane problemy społeczności lokalnej.• działalność instytucji pracujących na rzecz osób potrzebujących (KPP, OPS, PCPR, kuratorzy, szkoły),• dostępność do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego, realizowanego przez jednostki publiczne i organizacje samorządowe,• wykwalifikowana i kompetentna, stale doskonaląca swoje umiejętności kadra pomocy społecznej,• dobre rozeznanie środowiska lokalnego przez pracowników służb pomocy społecznej, pedagogów szkolnych,• otwartość ośrodka pomocy społecznej i samorządu gminnego na współpracę ze środowiskiem lokalnym,• ogólnie dostępna oferta pomocy i różnorodność form wsparcia w zakresie bezrobocia, uzależnień, przeciwdziałania przemocy w rodzinie i innych problemów dotyczących mieszkańców;• funkcjonowanie na terenie Gminy	<ul style="list-style-type: none">• mała ilość wybudowanych ścieżek rowerowych,• połączenie drogowe wymagające pilnego remontu i przebudowy,• zbyt mała ilość miejsc noclegowych i gospodarstw agroturystycznych• pogarszająca się infrastruktura komunikacyjna,• niewielka liczba miejsc noclegowych,• niska aktywność społeczna i zawodowa mieszkańców,• niewystarczająca oferta socjalna dla rodzin,• niewystarczający system informacyjny, koordynacji i współpracy między instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi• mała świadomość i gotowość społeczna w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej,• istnienie szarej strefy zatrudnienia,• brak nawyków korzystania z rodzinnego poradnictwa specjalistycznego,• zbyt mała aktywność w zakresie organizacji grup wsparcia i grup samopomocowych,• niewystarczająca ilość propozycji spędzania czasu wolnego oraz

Program Rozwoju Gminy Rymań 2016-2022

<p>placówek służby zdrowia,</p> <ul style="list-style-type: none">• wdrażanie programów i projektów ukierunkowanych na rozwiązywanie problemów mieszkańców Gminy• otwartość na nowe rozwiązania.	<p>socjoterapii dla młodzieży zagrożonej demoralizacją,</p> <ul style="list-style-type: none">• brak mieszkań chronionych i niewystarczająca liczba mieszkań socjalnych,• brak poradni rodzinnych,
<p style="text-align: center;">Szanse</p> <ul style="list-style-type: none">• wykorzystanie współpracy międzygminnej i transgranicznej,• wzrost jakości usług świadczonych przez podmioty realizujące zadania pomocy społecznej,• regulacje prawne bardziej przyjazne rodzinie,• zmiana mentalności społecznej w kwestii postrzegania rodzin dysfunkcyjnych,• wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę,• utrzymanie stanowiska pracy asystenta rodziny,• funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych,• możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych, m.in. przez wykorzystanie środków projektu systemowego dla ops-ów z Europejskiego Funduszu Społecznego celem przeciwdziałania marginalizacji i wykluczeniu społecznemu rodzin zagrożonych,• prospołeczna polityka państwa,• rozwijający się wachlarz instrumentów prawnych w zakresie pomocy społecznej.	<p style="text-align: center;">Zagrożenia</p> <ul style="list-style-type: none">• dalsza degradacja zabytków ze względu na brak środków na ich renowację,• niewystarczające środki finansowe ograniczające sfinansowanie wkładu własnego do inwestycji o charakterze rewitalizacyjnym współfinansowanych z UE• niewystarczająca ilość środków własnych na realizację inwestycji• kryzys finansowy – mniejsze środki z budżetu państwa• zmieniająca się regulacje w z zakresie funkcjonowania JST• alienacja społeczna,• preferowanie konsumpcyjnego stylu życia,• ubożenie społeczeństwa i osłabianie się funkcji opiekuńczej rodziny,• niekorzystne zjawiska demograficzne,• brak perspektyw kształcenia adekwatnego do późniejszych możliwości zatrudnienia,• niestabilny system prawny w zakresie wspierania rodziny i pomocy

Program Rozwoju Gminy Rymań 2016-2022

społecznej,

- niewydolność systemu wymiaru sprawiedliwości,
- niechęć pozyskiwania środków na realizację projektów miękkich z zakresu polityki społecznej wynikająca z trudności w ich realizacji,
- brak świadomości problemu i umiejętności szukania pomocy przez rodziny dysfunkcyjne,
- rosnąca ilość rodzin wieloproblemowych,
- uzależnienie rodzin od pomocy społecznej oraz zjawisko tzw. „dziedziczenia biedy”,
- brak dostatecznych środków finansowych na walkę z problemami społecznymi.

V. System monitorowania i aktualizacji Programu

Kluczowe znaczenie w monitorowaniu i stymulowaniu realizacji programu posiada Wójt. Dodatkowo w monitorowaniu uczestniczyć będzie horyzontalny zespół zadaniowy do spraw Programu. Główną ich rolą będzie monitorowanie przebiegu realizacji zadań zawartych w Programie oraz ewentualne interweniowanie w przypadku stwierdzenia opóźnień lub nieuzasadnionej rezygnacji z realizacji zadania i w razie potrzeby aktualizowanie programu w zakresie dostosowania go do zmieniających się uwarunkowań.

Do monitorowania, oceny realizacji programu i jego aktualizacji służyć będzie system współpracy pomiędzy podmiotami programu oraz osiągnięte wskaźniki produktów, rezultatów i oddziaływania.

Punkt wyjścia

Zadanie monitorowania i ewaluacji działań strukturalnych wynika wprost z przepisów prawa, choć sposób ich przeprowadzania zależy od natury i zakresu ocenianej pomocy. Celem jest sprawdzenie, za pomocą zdefiniowanych na odpowiednim poziomie wskaźników, efektywności wdrażania i wykorzystywanych środków.

Regulacje prawne

Podstawowe regulacje prawne dotyczące wskaźników monitorowania zawarte są w art. 36 Rozporządzenia Ramowego Unii Europejskiej.

Rozporządzenie to zawiera również liczne odniesienia do programowania (art. 16, 17 i 18) i procedurach ewaluacyjnych (art. 40, 41, 42, 43 i 44). Te artykuły ustanawiają: podstawy operacyjne dla monitorowania i oceny pomocy (np. kwantyfikacja celów, monitorowanie finansowe i rzeczowe, wskaźniki wyników, rezultatów i wpływów, mierzenie); odpowiedzialność każdego z zaangażowanego poziomo zarządzania (Komisja Europejska, państwa członkowskie i Komitety Monitorujące) i związane z nimi obowiązki w zakresie sprawozdawczości (np. roczny raport z implementacji, raporty z ewaluacji).

Program Rozwoju Gminy Rymań 2016-2022

Ramy programowania

Wskaźniki stosuje się do wszystkich form pomocy strukturalnej, tj. Wspólnotowych Ram Wsparcia (CSF), Jednolitego Dokumentu Programowania (SPD), Programów Operacyjnych (OP), ale również do dotacji globalnych i dużych projektów. W celu zapewnienia efektywnego monitorowania tych form pomocy, szczególna uwaga powinna zostać poświęcona najniższemu poziomowi operacyjnemu (działanie lub projekt).

Zasadniczo te dane powinny być zawarte w rocznych raportach z implementacji (art. 37) i nie powinny ograniczać się do informacji finansowych. Ponadto wskaźniki powinny przedstawiać spójny opis programu, poczynając od poziomu najbliższego (rzeczywisty wydatek) i obejmując coraz to bardziej ogólne poziomy (efekty wyprodukowane przez ten wydatek)

Ramy operacyjne

Ogólna logika pomocy

Pomiędzy podstawowymi elementami przygotowywania programów pomocy w ramach Funduszy strukturalnych znajdują się ustalenie celów i alokacja środków pomiędzy operacjami w sposób zapewniający optymalną realizację celów. Pomiędzy decyzją o przyznaniu pomocy a celami istnieje logiczny związek, który może zostać przedstawiony „z góry do dołu” lub „z dołu do góry”. W praktyce programowanie implikuje wybór pomiędzy dwiema perspektywami:

- „z góry na dół”: cała pomoc jest programowana w specyficznym kontekście związanym z definiowaniem **celów ogólnych**. Te ostatnie kształtują strategię pomocy i są podstawą dla pewnej liczby **celów szczegółowych**, w ogólnym zarysie odpowiadającym obszarom priorytetowym. Każdy z tych celów jest z kolei wdrażany za pomocą działań, które pozwalają na realizację **celów operacyjnych**.
- „z dołu do góry”: działania są wdrażane przez administrację, agencje i operatorów za pomocą różnych (finansowych, ludzkich, technicznych lub organizacyjnych) **środków** lub **zasobów (wkładu)**, rzeczywiste wydatki są źródłem rzeczowych **wyników** (np. kilometry zbudowanej drogi, liczba miejsc na zorganizowanych szkoleniach, etc.), które pokazują poczyniony postęp we wdrażaniu danego działania, **rezultaty** są bezpośrednimi efektami wobec

Program Rozwoju Gminy Rymań 2016-2022

beneficjentów finansowanego działania (np. skrócony czas podróży, zmniejszone koszty transportu lub liczba uczestników, którzy ukończyli szkolenia, etc.), powyższe rezultaty mogą zostać wyrażone w kategorii ich wpływu (oddziaływania) na osiągnięcie ogólnych lub szczegółowych celów programu i stanowią główną podstawę dla uznania, że dana pomoc zakończyła się sukcesem lub porażką.

VI. Źródła

- 1) Strategia Rozwoju Województwa do roku 2022,
- 2) Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa,
- 3) Główny Urząd Statystyczny,
- 4) Program Ochrony Środowiska Województwa na lata 2012-2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2016 – 2019,
- 5) Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Rymań.

VII. Słowniczek skrótów i terminów

1. PROW – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich,
2. RPO 2020 – Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego,
3. smart specialisation strategies – strategie inteligentnej specjalizacji,
4. high-tech lub low-tech – zaawansowanie technologiczne – niskie technologie, technologie tradycyjne o charakterze nie wymagającym innowacji.

VIII. Zestawienie zadań do planu finansowego

	Tytuł zadania	Okres realizacji	Szacowane nakłady w zł	Udział środków zewnętrznych	Udział środków własnych
1.	Zagospodarowanie strychu ZSP na cele dydaktyczne w miejscowości Rymań	2017-2022	4 000 000,00	RPO 85%	15%
2.	Modernizacja dróg i ulic wraz z chodnikami w Rymaniu	2017-2022	2 300 000,00	PROW/RPO 85%	15%
3.	Zagospodarowanie terenu wokół szkoły w miejscowości Rymań	2017-2022	4 000 000,00	RPO 85%	15%
4.	Przebudowa pętli autobusowej w Rymaniu	2017-2022	420 000,00	RPO/PROW 85%	15%
5.	Modernizacja dróg i ulic wraz z chodnikami w Gorawinie	2017-2022	600 000,00	PROW 50%	50%
6.	Modernizacja dróg i ulic wraz z chodnikami w Drozdowie	2017-2022	800 000,00	PROW 50%	50%

Program Rozwoju Gminy Rymań 2016-2022

7.	Modernizacja dróg i ulic wraz z chodnikami w Rzesznikowie	2017-2022	250 000,00	PROW 50%	50%
8.	Modernizacja dróg i ulic wraz z chodnikami w Jarkowie	2017-2022	650 000,00	PROW 50%	50%
9.	Modernizacja dróg i ulic wraz z chodnikami w Dębicy	2017-2022	300 000,00	PROW 50%	50%
10.	Modernizacja dróg i ulic wraz z chodnikami w Kinowie	2017-2022	1 000 000,00	PROW 50%	50%
11.	Modernizacja dróg i ulic wraz z chodnikami w Starninie	2017-2022	600 000,00	PROW 50%	50%
12.	Modernizacja dróg i ulic wraz z chodnikami w Leszczynie	2017-2022	300 000,00	PROW 50%	50%
13.	Rewitalizacja parku za pałacem w Rymaniu	2017-2022	780 000,00	RPO 85%	15%
14.	Zagospodarowanie terenu wokół stawu w Drozdowie	2017-2022	860 000,00	RPO 85%	15%

Program Rozwoju Gminy Rymań 2016-2022

15.	Zagospodarowanie terenu wokół jeziora Popiel wraz z drogą dojazdową	2017-2022	7 000 000,00	RPO 85%	15%
16.	Rewitalizacja zespołu pałacowego wraz z parkiem i budynkami gospodarczymi w Rzesznikowie	2017-2022	15 000 000,00	RPO 85%	15%
17.	Rewitalizacja młyna rzecznoego wraz z budynkami gospodarczymi w Jaglinie	2017-2022	400 000,00	RPO 85%	15%
18.	Rewitalizacja parku w Kinowie	2017-2022	200 000,00	RPO 85%	15%
19.	Termomodernizacja i remont budynku socjalno – warsztatowego wraz z zagospodarowaniem terenu i remontem istniejącej wiaty w Rymaniu	2017-2022	1 000 000,00	RPO 85%	15%
20.	Rozbudowa cmentarza w miejscowości Rymań	2016-2022	850 000,00	0%	100%

Program Rozwoju Gminy Rymań 2016-2022

21.	Adaptacja pomieszczeń w Ośrodku zdrowia na GOPS	2017-2022	500 000,00	RPO 85%	15%
22.	Budowa wielorodzinnego budynku mieszkań pod wynajem	2017-2022	6 000 000,00	RPO 85%	15%
23.	Siłownia zewnętrzna na stadionie w Rymaniu	2017-2022	30 000,00	RPO 85%	15%
24.	Siłownia zewnętrzna przy ul. Szkolnej w Rymaniu	2017-2022	30 000,00	RPO 85%	15%
25.	Dzienny pobyt dla osób starszych w ośrodku wsparcia dziennego (WIGOR)	2017-2022		RPO/EFS	100%
26.	Budowa remizy OSP w miejscowości Gorawino	2017-2022	600 000,00	RPO 85%	15%
27.	Budowa boiska w Gorawinie	2017-2022	1 000 000,00	RPO 85%	15%
28.	Wymiana konstrukcji i dachu na sali wiejskiej w Gorawinie	2017-2022	150 000,00	PROW 50%	50%
29.	Siłownia zewnętrzna w Gorawinie	2017-2022	30 000,00	RPO 85%	15%

Program Rozwoju Gminy Rymań 2016-2022

30.	Remont infrastruktury technicznej cmentarza (wymiana ogrodzenia, alejki) w Gorawinie	2017-2022	240 000,00	0%	100%
31.	Przekształcenie szkoły w kierunku opieki nad osobami starszymi (Dom Pomocy Społecznej) w Drozdowie	2017-2022	800 000-900 000,00	EFS do 100%	0%
32.	Remont infrastruktury technicznej cmentarza (wymiana ogrodzenia, alejki) w Drozdowie	2017-2022	260 000,00	0%	100%
33.	Siłownia zewnętrzna w Drozdowie	2017-2022	30 000,00	RPO 85%	15%
34.	Powstanie placówki opiekuńczo – wychowawczej w Drozdowie	2017-2022	1 300 000,00	FS 85%	15%
35.	Siłownia zewnętrzna w Rzesznikowie	2017-2022	30 000,00	RPO 85%	15%
36.	Siłownia zewnętrzna w Jarkowie	2017-2022	30 000,00	RPO 85%	15%
37.	Siłownia zewnętrzna w Dębicy	2017-2022	30 000,00	RPO 85%	15%
38.	Remont dzwonnicy w kościele filialnym w Dębicy	2017-2022	650 000,00	MKiDD 50%	50%

Program Rozwoju Gminy Rymań 2016-2022

39.	Siłownia zewnętrzna w Starninie	2017-2022	30 000,00	RPO 85%	15%
40.	Budowa remizy OSP wraz z salą wiejską w Starninie	2017-2022	490 000,00	PROW 50%	50%
41.	Montaż lamp solarnych na terenie sołectwa Leszczyn	2017-2022	260 000,00	RPO 85%	15%